

LUD

Jornal polonez „LUD” publica-se á noite terças — e sextas-feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Wydawca i Redaktor: Książd Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.
PRENUMERATA: W Brazylii 12\$000 płatna z góry; w Argentynie 6 pezów; w Polsce 14 zł.; w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji: „Lud” — Kurytyba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 588
 Adres dla listów: Kurytyba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
 Adres telegraficzny: Redação „Lud” Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
 Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5\$000
 Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń \$300
 Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. niżki
 Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam 3\$000
 Ogłoszenia w tekście według umowy.

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarsza - Kubisa i Floreckiego.
 W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
 W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Praça do Parque 485.

Konstytucyjne rządy w Paranie

P. Manoel Ribas prezydentem Stanu

Dzień 7 y stycznia b. r. przejdzie do historii Parany jako dzień przywrócenia w Paranie rządów konstytucyjnych. W tym to bowiem dniu dokonano otwarcia Zgromadzenia Konstytuanta Stanowej. Następnego dnia t. j. w ubiegły wtorek popołudniu deputowani zbrali się ponownie ażeby, zgodnie z Konstytucją dokonać wyboru prezydenta stanu Parana oraz deputowanych do Senatu Federalnego.

Na niezwykle ważne to posiedzenie przybyło do ołtarza Kongresu Stanowego 26 deputowanych stanowych; nie przybyło więc tylko 4 deputowanych.

Posiedzenie Zgromadzenia zajął przewodniczący dr. Carvalho Chaves; po odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia oraz zstąpieniu kilku nagłych wniosków, przystąpiono do wyboru prezydenta Stanu i senatorów federalnych.

Po przeprowadzeniu głosowania i obliczeniu głosów okazało się że na prezydenta padło 20 głosów na imię dotychczasowego interweutora p. Manuela Ribasa, a 5 głosów na p. João Candido Ferreira. Białych kartek oddano 5.

Na senatorów federalnych padło głosów 17 na p. Antoniego Jorge Machado Lima; 16 na p. Flavio Carvalho Guimaraes; 5 na p. Catão Barreto; 4 na p. Roberto Glazera; 1 na p. Lauro Sodré Lopes; białych kartek oddano 3.

A zatem prezydentem konstytucyjnym został p. Manoel Ribas; senatorami federalnymi z Parany zostali pp. Antonio Jorge Machado Lima i Flavio Osvaldo Guimaraes.

Nowi obrani przeszli głosami partii rządowej Społeczno-Demokratycznej.

Partia Nacionalistyczna głosowała na swych kandydatów; Unja Republikańska oddała białe kartki.

Uroczyste objęcie rządów prezydenta Stanu odbędzie się w przyszłą sobotę na uroczystym posiedzeniu Zgromadzenia Konstytuanta Stanowej.

Natomiast pochwalili wychodźstwo za dokonane już dzieła, szczególnie za pięknie rozbudowane parafje, i z podziwem wyrażali się o zbożnej i owocnej pracy ich przewodników, polskich kapłanów. Przyznał też, że niekiedy niezgodzenie współpracy oznacza zawieszenie współzawodnictwa; przeciwnie, rozmałość towarzyszy o różnych celach, oświatowych, sportowych, rolniczych czy innych, ale owianych jednym duchem, przyczynia się właśnie do ożywienia społeczeństwa. Toteż Wszczęświatowy Związek Polaków zostawił poszczególnym organizacjom na ich terenie autonomję i dąży tylko do skonsolidowania wychodźstwa polskiego, na czym za-

doznała pomocy z jednej, a jakich utrudnień z drugiej strony. (Sprawozdanie prezesa ukazało się w poprzednim numerze „Ludu”).

Bardzo obszernie zdał sprawę z działalności „Oświata” w roku ubiegłym sekretarz, ks. Jan Pałka. (Sprawozdanie to podaliśmy częściowo w numerze poprzednim „Ludu”, a resztę po-

dajemy dzisiaj na osobnym miejscu) Sprawozdanie sekretarza spotkało się z ogólnym uznaniem uczestników zgromadzenia.

Zamiast skarbnika, który dopiero później mógł przybyć na zjazd, odczytał sprawozdanie kasowe Związku „Oświata” za rok 1934 członek zarządu, p. Józef Papugne. (Podajemy je także na miejscu osobnym).

Sprawozdanie sekretarza

(Dokończenie)

Akcja Dobroczywna.

Na wieść o katastrofalnej powodzi w Polsce Związek Towarzystw „Oświata” jako pierwszy podał myśl utworzenia Komitetu Pomocy Powodziłom, do którego, prócz „Oświaty”, weszły: Związek Polski, Tow. T. Kościuszko-Łączność i Zgoda i Sarmacja. Jak wiadomo, Komitet ten cieszył się tak wiel-

ką i zgodną współpracą.

Na zew i Zjazdu Polaków z Zagranicy w Warszawie, w którym brał udział delegat Związku Tow. „Oświata”, ażeby stworzyć centralną organizację, obejmującą wszystkie towarzystwa, Związek Tow. „Oświata” poparł myśl i realizację Centralnego Związku Polaków. Wkrótce jednak ustawiczne kłótnie i gorszące zajścia, oraz awantury pewnych jednostek, uniemożliwiły spokojną i owocną współpracę i wobec tego Zarząd Zw. Tow. „Oświata” w r. 1933 zawiesił swą współpracę z O. Z. P., uzależniając dalsze swe współdziałanie od uchwały swego walnego Zjazdu, oraz zmiany warunków współpracy. Ostatni Walny Zjazd w zupełności aprobował stanowisko Zarządu, a ponieważ warunki współpracy były nadal niemożliwe, upoważnił Zarząd, ażeby nawiązał stosunki, gdy wytworzy się taka możliwość współpracy, lub też w przeciwnym wypadku, by wystąpił definitywnie z CZP. „Oświata” podała warunki współpracy, niestety Zarząd CZP. nie tylko że nie okazywał szczerości w układach, lecz przeciwnie usiłował szkodzić w sprawie delegata na II. Zjazd Polaków, co ostatecznie, po długich, bo przeszło dwuletnich wyczekiwaniach na możliwość współpracy z CZP, skłoniło Zarząd Związku Tow. „Oświata” do formalnego i definitywnego wystąpienia z CZP, przesyłając uważać CZP. za organizację centralną. Uzasadnienie swego stanowiska Zarząd Zw. Tow. „Oświata” przesłał w swoim czasie placówkom polskim w Polsce i w Brazylii oraz Światowemu Związkowi Polaków.

Związek Tow. Oświata utrzymywał łączność z Radą Organizacyjną Polaków z Zagranicy, Słow. Opleka Polska nad Rodakami na Obczyźnie z Poznania i z Warszawy, Polskimi Towarzystwem Emigracyjnym ze Lwowa, Zjednoczeniem Młodzieży Katolickiej z Poznania, Zjednoczeniem Rzymsko-Katolickim w Ameryce Północnej, Unji Polaków-Katolików z Missiones, i Tow. im. Paderewskiego z Urugwaju. (C. n. d. na 4-tej str.)

XIV. Walny Zjazd Związku Tow. „Oświata” w Kurytybie

Prezydjum: przewodniczący honorowi: J. E. Ks. Biskup Dr. Teodor Kubina i P. Minister Grabowski. Poseł Nadzwyczajny R. P.; przewodniczący Ks. Superior Stanisław Piasecki, proboszcz z Rio Claro, p. Konsul Kulkowski, Dr. Juljusz Szymański wice-prezes Światowego Związku Polaków z Zagranicy, p. konsul Gruja, wice-przewodniczący p. Mikołaj Musiałowski z Castro, I. sekretarz p. prof. Józef Stanczewski, II. sekretarz p. Stanisław Wieloch; członkowie prezydjum: p. Leonard Stanisławski z S. Matheus, Stanisław Ostrowski z Rio Azul, Marcin Filus z Irati, oraz pp. Jan Faucz i Franciszek Łachowski.

SPRAWOZDANIE z obrad XIV. Walnego Zjazdu Związku Towarzystw „Oświata”

(Ciąg dalszy)

Wybór prezydium.

Na przewodniczącego zjazdu wybrano ks. St. Piaseckiego, proboszcza z Rio Claro, a na sekretarza p. p. J. Stanczewskiego i St. Wielocha. Jako asesorów powołano do prezydium jeszcze p. p. M. Musiałowskiego z Castro, St. Ostrowskiego z Rio Azul, M. Filusa z Iraty i L. Stanisławskiego z S. Matheus. Przy stole prezydyjnym zasiadli także p. p. prof. dr. J. Szymański, konsul R. P., dr. Cz. Kulkowski i wicekonsul R. P., J. Gruja.

Projekt porządku obrad, odczytany przez ks. Piaseckiego, został przyjęty bez sprzeciwu. Natomiast zastanawiano się, czy odczytać cały, bardzo długi protokół z poprzedniego zgromadzenia „Oświaty”, czy też tylko ustępy najważniejsze. Postanowiono odczytać tylko uchwały, gdyż sprawozdanie z XIII. walnego zjazdu Związku „Oświata” ukazało się w całości drukiem i powinno być znane wszystkim członkom. Protokół przyjęto jednogłośnie.

Nastąpiły zdjęcia fotograficzne celem utrwalenia na obrazkach

tak pamiętnego zjazdu i jego prezydium, z J. E. X. Biskupem Kubiną i P. Ministrem Grabowskim na czele.

Ponieważ obaj Dostojni Goście spieszli się na inną jeszcze uroczystość polską, mającą się odbyć tegoż popołudnia w Kurytybie, przewodniczący zjazdu, ks. Piasecki, przerwał narazie tok obrad i oddał głos ks. Biskupowi.

Przemowa J. E. Ks. Biskupa Kubiny.

Ks. Biskup wyjaśnił naprzód, dlaczego wcześniej musi pożegnać zgromadzenie, ubolewając nad tem bardzo, gdyż, jak zaznaczył kilkakrotnie, pełen jest uznania dla działalności „Oświaty”, która sama nawet swego znaczenia dla wychodźstwa tutaj szego nie docenia. Następnie poruszył kilka ważnych bolączek Polonii brazylijskiej, jak brak solidarności, spoty małostkowe, rozbiście w łonie społeczeństwa, lichej stan szkół i bieda nauczycieli, przyczem zaznaczył, że rozwiązałby wszystkie organizacje na rzecz jednej jedynej, która by się zajęła szkolnictwem, bo do bra szkoła z dobrym nauczycielem to główna ostoja polskości.

leży bardzo tak Rządowi Polskiemu, jak i X. Prymasowi.

Kończąc swoją przemowę, ks. Biskup życzył zjazdowi „Oświaty” pomyślnych obrad, a całej organizacji, aby się stała tą gwiazdą przewodnią, która światłem swem przeniknąłaby całe wychodźstwo tutaj i prowadziła je do pięknej przyszłości. Życzył też dalszym obradom błogosławieństwa bożego, aby uczestnicy ich stali się apostołami w imię Chrystusa. Związek „Oświata” to żywa akcja katolicka! Wreszcie udzielił wszystkim obecny swego błogosławieństwa.

Z ramienia Światowego Związku Polaków przemówił jeszcze wiceprezes tej organizacji, p. prof. dr. Szymański, poczem przewodniczący, ks. Piasecki, podziękował Dostojnym Gościom za zaszczytowanie zjazdu swą obecnością, a zwłaszcza ks. Biskupowi za piękne słowa zachęty i cenę wskazówki na przyszłość.

Nastąpiła dłuższa przerwa, podczas której Ks. Biskup Kubina, P. Minister Grabowski, p. Konsul Kulkowski i p. Profesor Szymański pożegnali się z zjazdem i opuścili salę.

Sprawozdania zarządu.

Po podjęciu nanowu obrad przewodniczący zjazdu udzielił głosu przesłowi, p. J. Fauczowi, który w krótkich lecz treściwych słowach przedstawił, w jakim klerunku szła praca Związku „Oświata” w r. 1934 i jakiej

klem zaufaniem w Polonii, że w krótkim czasie zebrał przeszło 17 tysięcy milrejsów t. j. taką sumę jakiej nie zebrały inne komitety zbiorkowe w Brazylii razem wzięte.

Pozatem Zw. Tow. „Oświata” kilkakrotnie wysłał czasopisma i książki polakom znajdującym się w szpitalach, przytułkach, schroniskach. Przeprowadzono również zbiórkę zużytych znaczków pocztowych na cele misyjne.

Współpraca „Oświaty” z innymi organizacjami.

Zasadą Związku Tow. „Oświata” od samego jego istnienia było i jest dążność do skupiania żywiotu polskiego; czynił to zaś na trwałe podstawach, bo zasadach katolickich i narodowych, w myśl hasła „Bóg i Ojczyzna”; należy podkreślić, że w ciągu 14 lat swej działalności „Oświata” zdołała skupić znaczną ilość towarzyszy i nawiązała z nimi trwa-

Jutro, w niedzielę, J. E. Ks. Biskup Kubina i Pan Minister Grabowski, Poseł R. P. opuszczają Paragę.

Dostojnym Gościom, w imieniu Czytelników „Ludu”, dziękujemy za zaszczytne odwiedziny i żegnamy, żałując, że czas pobytu ich tak prędko przeleciał.

Redakcja.

Z Brazylii

PROJEKT BUDOWY KOLEI Z RIO DO BUENOS AIRES

Dźwigający się handel i przemysł na kontynencie Ameryki Płd. oddziaływały coraz więcej na stosunki międzynarodowe i wymagają ściślejszej, jak dotychczas, współpracy na polu gospodarczym. Słowne takiej kooperacji daje się zauważyć najwięcej pomiędzy Argentyną i Brazylią.

Współpraca argentyńsko-brazylijska wymaga jednak wiele nakładu materialnego szczególnie na otwarcie dróg tranzytowych. Otwarcie pierwszej drogi tranzytovej projektuje się na szlaku Buenos Aires - Rio de Janeiro. Ma to być kolej międzynarodowa, łącząca dwie największe stolice południowo-amerykańskie. Kolej ta ma prowadzić do portu Santo Tome w prowincji Corrientes, położonego nad rzeką Uruguay, gdzie nakładem obu zainteresowanych krajów ma być zbudowany wielki most prowadzący do portu brazylijskiego São Borja.

Wyjechał do Rio de Janeiro delegaci brazylijscy z p.k. A. Da Silveira na czele, którzy wchodzą w skład Komisji mieszanej, powołanej przez rządy obu zainteresowanych krajów w celu przestudjowania budowy mostu i kolei i uzgodnienie odpowiednich planów na tę projektowaną wielką budowę oraz zestawienia prowizorycznego kosztorysu.

Sfery dobrze poinformowane zapewniają, że rozpoczęcie budowy tej drogi tranzytovej nastąpi już w pierwszym kwartale 1935 roku, bezopóźniono po zatwierdzeniu, przez władze argentyńskie i brazylijskie nadzwyczajnego budżetu, potrzebnego na tę budowę.

Paraná

CO SŁYCHAĆ W MATEUSZU?
Jeden z naszych Czytelników donosi nam:

Dnia 1 stycznia polskie grono amatorów odegrało piękne jasełka na scenie w »sygnie«.
Wszyscy aktorzy wywiązali się doskonale z swoich ról, byli swobodni w ruchach i przejęci sztuką. Nie też dziwnego, że publiczność, tak licznie zgromadzona, obspypywała ich obfitymi oklaskami, co było dla aktorów najmilszą nagrodą i satysfakcją za chwile poświęcone na próby i ćwiczenia, na które tak regularnie się zbierali, za co ich poprzednio Ks. Dobrodziej, który nimi dyrygował, chwalił. Dziś jeszcze jakby echa słyszeli się z ust tu i ówdzie: Wieczór 1 stycznia za pamiętamy długo dla tak miłej rozrywki, a brazylijanie znów szepotali, żeby coś podobnego częściej urządzać, bo chociaż nie rozumieją treści, dużo ich ruchy aktorów ubawiały. Takie pochwały ze strony publiczności niechaj będą zachętą do częstszych występów tychże aktorów; który naprawdę pokazali, że są zdolni do odegrania i innych sztuk na scenie.

NIESZCZĘŚCIE SPOTKAŁO KOLONISTĘ

W Teixeira Soares dnia 16 go ubiegłego miesiąca kolonista Janowi Krasieńskiemu jadącemu wozem, spłoszyły się krowy; w czasie wypadku p. Krasieński spadł z wozu i tak ciężko się pokaleczył, że wkrótce zmarł.

Zmarły był dobrym i szanowanym członkiem i od długich lat czytelnikiem »Ludu«. Cześć jego pamięci!

ZAMIAST W ZWIERZA STRZELIĆ W SIEBIE

W Nowy Rok niejaki Ari Martins chciał się wybrać wraz ze znajomymi na polowanie. Przy-

Zyczenia świąteczne

Związek Tow. »Oświata« otrzymał od Zarządu Głównego Stowarzyszenia »Opieka Polska nad rodakami na Obczyźnie« z Warszawy następujące życzenia:

Warszawa, dnia 25 grudnia 1934.

Niech ten staropolski opłatek złączy nas w Świętą Noc Wigilijną. Spokaj się myśli nasze przed Złobkiem Bożego Narodzenia, a następnie nad polską ziemią, ku której niewątpliwie poleca życzenia Wasze.

Przyjmijcie nasze serdeczne życzenia, jak od braci bliższych duchem choć oddalonych przez góry i rzeki. Daj Boże Wam wszystkiego najlepszego.

H. Matecka.
Kierownik Biura.

M. Mohl.
w.z. Sekretarza Gen.

wsiadaniu na wóz, który miał strzelać podwieść do lasu, p. Ari Martins nieostrożnie zaczął o kurek strzelby; nastąpił wystrzał, który zranił ciężko właściciela strzelby. Rannego odwieziono do szpitala w Ponta Grossa.

KURTYBYA

SEKRETARZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I SPRAWIEDLIWOŚCI PODAŁ SIĘ DO DYMISJI

W związku z wyborami prezydenta Stanu Parana, sekretarz Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, Er. Garcez de Nascimento podał się do dymisji z zajmowanego stanowiska, ażeby prezydentowi Ribasowi ułatwić utworzenie konstytucyjnego rządu.

SENATOR ANTONIO JORGE WYJECHAŁ DO RIO

Senator z Parany Dr. Antonio Jorge Machado Lima wyjechał do Rio de Janeiro, ażeby sprawować swój urząd w Senacie Federalnym.

NOWE PREZYDUM PARTJI SPOŁECZNO-DEMOKRATYCZNEJ

W związku z objęciem stanowiska prezydenta przez p. Manoela Ribasa, który dotychczas był prezesem Partji Społeczno-Demokratycznej i ustąpieniem z tego stanowiska, Partia wybrała prezesem Dr. Euripidesa Garcez de Nascimento; sekretarzami zostali kapitan Francisco Paula Soares Neto i Dr. Gaspar Veloso, skarbnikiem dr. Virmond de Lima.

Prezydenta Ribasa ogłoszono honorowym prezesem Partji.

Rio Grande do Sul MOZAIKA TRZCINY CUKROWEJ

Dowiadujemy się z Porto Alegre, że władze brazylijskie powierzyły p. Czesławowi Biezańce przeprowadzenie dalszych badań i obserwacji nad mozaiką trzcinową cukrową i wpływem tej choroby na zmniejszenie się procentowej zawartości cukru w trzcinie. Powierzono prace prowadzić p. Biezańce w cukrowni Santa Marta i na Stacji Doświadczalnej w Osorio, a swe spostrzeżenia w formie popularnej zapewne poda nam na łamach »Ludu«. Wielu naszych kolonistów uprawia trzcinę cukrową, wiadomości więc o różnych odmianach trzcin odpornych na mozaikę i przystosowanych do różnych warunków gleby, nie mniej wiadomości o zawartości procentowej cukru w różnym odmianach trzcin, szybkości wzrostu, odporności na mrozy i t.p. będą bez wątpienia pożyteczne dla naszych rolników.

São Paulo

BÓJKA W TOWARZYSTWIE POLSKIM W S O PAULO

W mieście S. Paulo są dwa towarzystwa polskie; Związek Katolicki K. P. i Towarzystwo Polskie.

O pracy pierwszego dość często słyszemy i to dość poohlebnie; odbywają się zebrań, urządzają przedstawienia; zbierają składki na oltarz Matki Boskiej Częstochowskiej i t.p.

Mało słyszy się za to o Towarzystwie Polskim, choć stare ono jest, ma budynek i kiedyś, przed laty, wrzała tam praca społeczna.

Dziś o nich o niem, a jeśli piszą gazety to niestety nie dodatniego.

Przeglądając gazety paulistańskie napotkaliśmy wzmianki o Towarzystwie, ale niestety niepocholebne. Oto w noś sylwestrową — jak donosi »Estado do S. Paulo« z 2.1.35 i »Diario da Noite« z 1.1.35. Zarząd Towarzystwa zaprosił na bal litwinów, węgros, roslan, wlochów i inne narodowości. Naturalnie przy takim zbiorowisku nie trudno o bójkę. Nie długo też na nią czekano. Wśród tańczących znajdował się niejaki Franciszek Madejski, Józef Purpokin i Julio Goss. Z różnych powodów, awanturnicy wazceli bójkę o krzesła z Henrykiem Staińskim, Waldemarem Kisilhofem (rosjanin) i Józefem Bariszką (litwin).

Kłótnia wnet się przemilała w bójkę. Inni goście uciekli w popłochu. Na placu boju, wezwana policja znalazła ciężko rannych roslanina Kisilhofa i Józefa Bariszkę. Inni otrzymali mniejsze rany. Napastników policja uwięziła i przeprowadza śledztwo.

Odpowiedzialność za smutny ten wypadek ponoszą w dużej mierze organizatorzy balu, którzy zamiast tylko członków Towarzystwa, a najwyżej Rodaków, zaprosili różne inne narodowości.

Trzeba już raz skończyć z balami publicznymi, które tylko wstyd przenoszą Kolonji i są okazją do rozpusty i awantur.

W Kurytybie n. p. w Związku Polskim często różne organizacje urządzają zabawy ale tylko dla swych członków; dlatego też przebieg ich jest przyzwyczajony, spokojny i wesoły.

NOWY ZARZĄD ZWIĄZKU KATOLICKIEGO K. P. W S. PAULO

Dnia 28-go grudnia ub. r. odbyło się walne zebranie Związku Katolickiego K. P. w S. Paulo na którym wybrano nowy zarząd z następujących osób: prezes — Mieczysław Romaszko; zastępca — Józef Pieniążek; sekretarz — Michał Badzewicz; zastępca — Józef Grabliński; I. poborca — Franciszek Tychoniński; II. poborca — Kłoczek; bibliotekarz — Sibiński; delegaci — Marja Nowia, Stanisława Zapolska, Teresa Grygalewicz.

Bilans z roku 1934 zebrano ... 2.085\$000; na oltarz Matki Boskiej Częstochowskiej zapłacono 1.215\$000 za obraz M. B. Częst. 650\$000; pozostało w kasie 200\$000.

Zarząd Związku składa serdeczne podziękowanie ofiarodawcom oltarza M. B. Częstochowskiej »Bóg zapłać«!

Uprasza się szanownych Ofiarodawców, ażeby przy jakichkolwiek dalszych prośbách o pokwitowanie wpłaconej ofiary, ażeby uniknąć możliwych w takich wypadkach nieporozumień.

Również zawiadamia się, że od Nowego Roku nabożeństwa będą odprowadzane w kościele na Bom Retiro co drugą niedzielę.

Zarząd.

Z CAŁEJ BRAZYLIJI

— W Rio de Janeiro zastrej-kowali pracownicy Kompanji Cantareira.

— W Porto Alegre rozpoczął wychodzić dziennik »Estado do Rio Grande do Sul«, którego wydawanie zawieszono było od zacięcia się rewolucji sanpauloskiej; dziennik ten będzie oficjalnym organem stronnictwa »Frente Unica«.

— Ceny transportów okrętowych mają być podniesione o 15 do 30 proc.

— Z Rio donoszą, że na odciuku kolejowym pomiędzy stajami Eugenio de Dentre a Cascadora Dyrekcja Kolejowa Central do Brasil dokonała próby komunikacji pociągami elektrycznymi.

— Z Rio donoszą, że dwaj lotnicy portugalscy Carlos Bleek i Costa Macedo zamierzają podjąć lot z Lizbony do Rio de Janeiro.

— Prezydent Getulio Vargas zwolnił p. Marcosa ze stanowiska dyrektora Wydziału Gieldowego Banku Brazylijskiego i na jego miejsce zamianował p. Souza Mello.

— Minister Skarbu p. Artur de Souza Costa udał się z misją rządu brazylijskiego do Stanów Zjednoczonych.

— Były prezydent Parany dr. Affonso Alves de Camargo przybył do Kurytyby na stały pobyt.

— Izba Deputowanych w Rio na ostatnim posiedzeniu rozpatrywała obszernie położenie finansowe kraju.

Ostatnie wiadomości

— Z Warszawy donoszą, że czterystu wziętów politycznych wystosowało prośbę do ministra Sprawiedliwości o wypuszczenie na wolność, przyrzekając, iż wycofają się z życia politycznego.

— Dzienniki w Polsce przypisują duże znaczenie umowie zawartej pomiędzy Francją i Włochami.

— Z wiarygodnych źródeł donoszą, że Polska podpisze wschodni pakt locarneski, proponowany przez Francję i Rosję.

— Francja podpisała umowę z Włochami.

— Prezydent Roosevelt przewiduje, że półroczny budżet 1935 r. będzie zamknięty z deficytem wynoszącym ... 4.869.418.388 dolarów.

— W Austrii w kopalniach węgla w Tropała zawalił się sufit chodników, grzebiąc 5 górników a 6 innych otrzymało rany.

— W Jugostawii panują gwałtowne śnieżyce, tak, że w miastach paraliżują ruch miejski.

— W Meksyku jeden policjant i 1 cywilny zostali postrzeleni podczas demonstracji komunistów, jaka nastąpiła po demonstracji 10 000 kolejarzy przeciw postępowaniu kolei państwowych.

— Rząd boliwijski zgodził się przyjąć pośrednictwo Ligi Narodów w celu zakończenia wojny z Paragwajem, ale równocześnie wydał dekret o powszechnej mobilizacji.

Złożyli na powodzian w Polsce

Z poprzednich list 17628\$1000

W São Matheus

Tow. Henryka Słonkiewicza
Po 20\$: Waclaw Madzgałło; po 10\$: Jan Jasiński, Józef Ormianin Sobr., Alojzy Szlachta; po 5\$: Wilhelm Ormianin, Bronisław Piela, Jan K. Domański, Albin Brzeziński, Piotr Stanisławski 3\$; Ludwik Tkaczyk 2\$; razem 75\$000

W Apucarana

Paweł Głogowski 5\$; Jan Pęczkowski syn 4\$; Jan Pęczkowski 3\$; po 2\$: Antoni Kozieł, Teodor Grabikowski, Stefan Grabikowski, Dubiel, Marja Kobic, Marja Stasiak, Marja Grabikowska, Józef Mazur, Stanisław Kozieł, Wacenty Nowakowski; Andrzej Sawiniec, Michał Łuskiak, Stanisław Kaczmarek, B. Pęczkowski, Adam Niewiadomski, Jan Hajdamak, Bronisław Przybyłowski, Antonina Głogowska; po 1\$: Jan Grzybała, W. Pęczkowski; Jan Dubiel 500 rs.; razem 49\$500

Imbula — zebrał p. Aleksander Golba

Jan Pisz 10\$; po 5\$: Aleksander Golba, Piotr Bryk; Ferdynand Golba 2\$, Henryk Golba 2\$, Barbara Golba 2\$, Jan Kryk 2\$, N. N. 2\$; 30\$000

W Redakcji LUDU

Tow. Św. Izidora z Zacharias 25\$; Piotr Paluch z Prudentopolis 5\$; Franciszek Lukasiewicz z Prudentopolis 10\$; A. S. 20\$; Leon Król z Rio do Povo 5\$; Igoacy Straba z Rio do Povo 5\$; razem 70\$000

Razem 17.846\$600

Sprostowanie

W Nr. 83 na liście z Prudentopolis zasła pomyłka, a mianowicie M. Kromp, A. Kuchta i L. Specht złożyli po 10\$ a nie po 5\$; jak zostało ogłoszone.

Kurytyba, 8-go stycznia 1935.

Wincenty Flenik, sekretarz. Józef Papugneć, skarbnik; Franciszek Lachowski, prezes.

ZWIĄZEK TOW. »OŚWIATA«

Dotychczasowy kierownik Sekretarza Związku Tow. »Oświata« p. Henryk Żerek odjechał do Rio Grande do Sul.

Obecnie kierownikiem Sekretarza został II sekretarz »Oświata«, p. Wincenty Flenik.

P. Henrykowi Żerkowi, który przez cały rok pracował w Sekretarzaie z ośm poświeceniem i sumiennnością, wykazując wielkie zalety pracownika społecznego, Zarząd składa podziękowanie.

Zarząd.

Zakończenie Wakacyjnych Kursów Nauzeleciakich

Dnia 12 stycznia r. bież. w lokalu Związku Polskiego w Kurytybie odbędzie się

Wieczór Nauzeleciakich

Program obejmuje 3-aktową krótkowile p. t. »Idealista na prowincji« Fr. Zwikłokielnego śpiew i przemówienia.

Na zakończenie zabawa taneczna. Początek o godz. 8 i pół wieczorem

FOTOGRAFJE ZE ZJAZDU »OŚWIATY«

Fotografie ze Zjazdu »Oświaty« oraz z nabożeństwa w kościele Księży Misjonarzy można nabyć w sekretarzaie »Oświaty« w cenie 4\$000 za sztukę; przy przesyłkach pocztowych należy dołączyć 6\$500.

SZKOŁY POLSKIE

SIÓSTR RODZINY MARJI W KURYTYBIE przy ul. Aquidaban, Paula Gomes i na Campinie rozpoczęły naukę dnia 7 stycznia 1935 r.

Program nauki w naszych szkołach obejmuje przedmioty według planu cztero-klasowych szkół w Polsce; program przedmiotowy w języku portugalskim według wymagań tutejszej brazylijskiej władzy szkolnej.

We wszystkich klasach uczy się dziewczynki robót ręcznych, o czym przekonał się Szan. Rodzice, zwiedzając wystawę robót w naszych szkołach.

Przejmujemy się także we wszystkich szkołach naszym dziewczynki na stały pobyt w Internacie, gdzie mogą korzystać z malnej.

Plaça miesięczna według umowy na miesiąc.

Wpisy do szkoły rozpoczęły się dnia 1-go stycznia. Uprasza się Szan. Rodziców, aby nie zwlekały z zapisywaniem swoich dzieci w czasie oznaczonym, ponieważ opóźnianie pracę w szkole.

W tym samym dniu, t.j. 7-go stycznia, rozpoczęły swoją naukę nasze przedszkola, czyli ochronki, przy ulicy Paula-Gomes na Campinie.

ZARZĄD SZKÓŁ.

Komunikat

Poszukiwane są za pośrednictwem Wydziału Konsularnego przy Poselstwie Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro (Praia de Botafogo, 246), przez znajomych, względnie rodzinę, następujące osoby:

Adameczuk Józef który z Polski wyjechał w 1928 roku i osiedlił się w São Paulo;

Kadelski Józef rodem ze wsi Darzyja, pow. Ostrołęckiego; do Brazylji przyjechał w 1929 roku;

Kamela Marja urodzona w pow. Lubelskim, w wieku około 35 lat; do Brazylji przyjechała w 1926 roku i do roku 1932 mieszkała w São Paulo;

Kasperuk Tomasz pochodzący z pow. Brzeskiego; z Polski wyjechał w 1931 roku i do roku 1932 zamieszkiwał w Santos;

Pajs Abram w wieku około 22 lat, pochodzący z m. Łodzi; początkowo zamieszkiwał, wraz z rodziną, w Kurytybie;

Rudnicki Stanisław w wieku około 40 lat, pochodzący z pow. Białostockiego; z Polski wyjechał do Urugwaju i następnie, w roku 1929, przeniósł się do Brazylji;

Byba Jan rodem z woj. Krakowskiego, w wieku lat 42; do Brazylji przyjechał w 1933 roku;

Superling Jankiel w wieku około 20 lat, urodzony w Tomaszowie Mazowieckim; z Polski wyjechał w 1933 roku i osiedlił się w Rio de Janeiro;

Poszukiwani i każdy, kto posiada jakiegokolwiek informację o miejscu pobytu i losie wymienionych osób, proszeni są o porozumienie się z Wydziałem Konsularnym przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro.

Rio de Janeiro, 3 stycznia 1935
Wydział Konsularny
przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro.

JEDYNA OKAZJA!

Dyplomy rządowe dla buchalterów, usnane na całą Brazylię, dostaną wszyscy ci, którzy się zapiszą do **Academia Superior de Comércio do Paraná**, przy ulicy Com. Araújo, 276; Telefon 1-1-6-3.

Wiek: 12 lat.
Ci, którzy ukończą 5-łą klasę gimnazjalną otrzymują dyplom rządowy w jednej trzeciej czasu normalnego.
Przyjmuje się zapłaty.

WETERYNARZ FRANCISZEK WIŚNIEWSKI

Arancaria - leczy tanio i dobrze konie, bydło, świnie i t. p.

Sociedade Curitybana dos Proprietarios

Na wniosek p. Dr. Prezesa uprasza się Sz. Członków, by zechcieli jaknajprędzej podać do Sekretariatu, przy ulicy Rosario, Nr. 3, imiona i nazwiska tych lokatorów, którzy nie uiszcili zaległego lokatorskiego, celem ułożenia listy rocznej dla dobra członków.

Kurytyba, 9 stycznia 1935.

1-szy Sekretarz: **Theresa K. Selfert.**

Atelier de Arte Christa Baczność! Uwaga!

Z powodu przebud. w naszego domu i sklepu towarów desoecjonalnych, skład papierów i wielu innych przedmiotów stosownych na podarunki **Bożego Narodzenia**, sprzedajemy wszystkie towary po cenach niższych celem upewnienia tychże:
Nowy i duży wybór książek do nabożeństwa w wszelkich oprawkach i cenach.

Obrazy religijne kazdych rozmiarów - Różańce, Szkaplerze, Medaliki, Obrazy do książek do nabożeństwa, Lichtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych, papiry jedwabne i inne rozmaitego koloru na choiłkę oraz do oprawy książek i t. d. Tabliczki, zeszyty szkolne, ołówki kolorowe, farby do malowania, piórnik, cyrkle i t. d.

Korzystajcie z okazji!
Wszelka sprzedaż po cenach niższych, z powodu udowy domu nowego, handlowego firmy

C. E. SCHULZ & COMP.
(dawniej Cezar Schulz)
Rua Barão do Serro Azul 66-72
Curityba, Estado do Paraná.

Tania a dobra ziemia NA SPRZEDAŻ

polozona przy drodze bitej do São José dos Pinhães, oddalona o 15 do 20 minut od tramwaju Goabitubna.
Ceny lotów od \$200 do \$3000 za metr kwadratowy.

Informacji udziela:
CASA ELECTRO BRASIL
Rua 15 de Novembro 529

Janina Furmaniak Schmitdinger
Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio.
Rua 13 de Maio 818, róg Trajano Reis.
Mówi się po polsku.

Dr. Dante Romanó

AKUSZER - OPERATOR
Profesor Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.

Leczy syfilisy, drogi moczowe, djaternia.

Klinika dla Panien.
Leczy sztucznie promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.

Konsultorium: Farmacja Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.

Praca Tiradentes 554.
Rezydencja
Praca Senador Correia 4

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „Ludzie”.

... Assim fallou seu Tónico Underberg:

Tinha o corpo num braziro E uma ducha de bombeiro, Tomou, na rua, o coitado! Quem quer refrescar-se, o louco, De Underberg toma um pouco Com agua e assucar misturado!

Um calice por dia - dá saude e alegria

APTEKA „TIRADENTES“

Aptekarz: **KUNO KLEEMANN**

Kurytyba - Praca Tiradentes 398 - Telefon 1084

Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogerijnych i aptecznych, krajowych i zagranicznych, perfumerii, mydełek, artykułów gumowych, aniliny i t. d. - Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.

W aptece tej udziela kilku lekarzy porad lekarskich.
MÓWI SIĘ I PO POLSKU.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w psypierki owianych.

Cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, m. i gumowe. - Przez tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. - Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekazanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI.
Curityba - Rua Cabral N 451 - Curityba

Chapelaria Elegante

RUA RIACHUELO 130

Zawsze nowe fasony kapeluszy dla PAŃ I DLA DZIECI.
Własna fabryka sztucznych kwiatów i wianków ślubnych. - Welony ślubne w różnych cenach.

J. E. Ksiądz Biskup Kubina w Rio Claro

Przybył zacny gość do Rio Claro w sam dzień Bożego Narodzenia w towarzystwie p. Konsula Kulikowskiego i ks. Bronnego, wizytatora Księży Misjonarzy, o godzinie 8 mej wieczorem.

Choć kolonijści mają daleko, a noc ciemna, stawili się na przyjęcie tak nadzwyczajnego gościa narodu wiele. Około 40 chłopców na koniach z chorągiewkami narodowych barw skoczyły z miejscowym Junakiem na czele, pod komendą p. Aleksandra Panka, na przywitanie gości o trzy kilometry naprzód.

Niecierpliwili się już niejednemu, bo ciemność zastłaniała już oblicze ziemi, a kilka kropel deszczu straszły. Dziewczęta łamią gałązki z ozdobnych drzewek, by nimi bronić się przed komarami, które coraz śmielej dobierały się do skóry. Stowarzyszenie Aniołów Stróżów śpiewa kolendy, na skrócenie czasu. Braćwo różańcowe wynosi świece by przyświecać orkiestrze i oświecać drogę. Wreszcie rakiety dają znać o zbliżaniu się gości.

Ogniste ślepie auta rozdzielają ciemności i oświetlają bramy triumfalne, ludzi, błyszczące złociście sztandary i biel zgromadzonej pod sztandarami młodzieży. S oddal wspaniały przedstawiał się widok. Na dole na drodze wśród sztandarów powiewających nad główkami i głowami stały organizacje ustawione szeregiem a w jasnym świetle reflektorów wyglądały jakby jakieś wojska niebieskie. Z tyłu za nimi majaczyła druga już z kolei brama triumfalna z czerwonym napisem „Serdecznie witamy Pierwszą bramę pod kierownictwem Antoniego Pracza, druga pod dyktando Jana Smarczewskiego - stawało Fluvopolis, Na

zrębach wawozu stało Braćwo Różańcowe ze świecami. Zdało się, że to gwiazdy z firmamentu niebieskiego opuściły się tak nisko, jakby z ciekawości, by z bliska przypatrzeć się tej nadzwyczajnej uroczystości powitania, pierwszy raz pojawiającego się w Rio Claro Biskupa polskiego. Jakby gwiazda bielejmska, wcielona w światło świateł w tę noc samego Bożego Narodzenia zesłała, aby oświecić drogę przybywającym trzem mędrcom i rządcom.

Z auta pod flagi polskiej wysiadł J. Eks. ks. B. Kubina, konsul Kulikowski i ks. Bronny.

Orkiestra miejscowa pod komendą p. Manoela Mirandy położyła urzędnie marsza powitalnego, aż ziemia trzęsła się, i konie z pod chorągiewek bandery co stanęły szpalerem spinać się zaczęły. Sztandar Anioła Stróża stanął w drodze, a z nimi drugiego szereg aniołków w biel: Janina Buozek szkliskiem i ozkami patrzy się śmiało i wita imieniem dziewczętek. Pochód rusza z pieśnią „O mój ty Aniele Stróżu, a każda dziewczynka, zwracająca się ze swojego miejsca do szeregu, rzuca kwiatuśzek pielęgnowany w rączkach pod stopy ks. Biskupowi. W dalszym ciągu zastępuje drogę maty Renisz i rezolutnie wita polskiego Biskupa, pochylają się chorągiewki: - w dalszym ciągu sztandar Sodalicji Młodzieńców zagradza drogę. Ich imieniem, zwięźle, silnie przemawia Stanisław Bukowski i prosi o błogosławieństwo dla polskich młodzieńców katolickich. Łagodnie zatrępotła chorągiew, Słow. Dzieci Marji, w których imieniu z pod promieni Niepokalanie Poczętej rzuca kilka słów ciepłych

Janina Drapajska, wręczając zbiorowych użuć symbol, bukiet kwiatów.

Dzięki ciemności, nie można było dojrzeć sztandarów innych towarzyszy, które także miały witać polskiego Biskupa. Przy drugiej bramie triumfalnej imieniem całej kolonii okolicznej witał Jan Smarczewski chlebem i solą, a ks. Stan. Piasecki powitał gości a przedwzrostkiem J. Eks. księdza Biskupa, jako anioła, który w tegoroczną noc Bożego Narodzenia, z pod obrazu Królowej Korony Polskiej przyniósł nam, szczególnie radośnie nowinę. Ks. Biskup wstąpił po schodach na pagórek; gdy zaczął mówić, a unosić się w zapalnych słowach, wśród onych ogólników świateł, w aureoli błyszczących za nim trąb, z rozłożonymi rękami wyglądał naprawdę jak ów skrzydlaty anioł, boży zwłastu, w Betlejem, wśród główek wielu aniołków, wśród błasku niebieskiej światłości, gdy głosił chwałę Bogu a pokój ziemianom. Nie będą powtarzał tego co mówił, bo bym obniżył tylko wrażenie, które pozostawiły w naszych sercach. Błogosławieństwo arcybiskupie, po którym pochylili się głowy, zakończył uroczystościę.

Na drugi dzień 26 grudnia o godz. 9 procesjonalnie, wśród dźwięków „My chcemy Boga” wprowadzono ks. Biskupa do kościoła, szczerze wypełnionego narodem. Podczas mszy św. przyśpiewywało chór naprzemiennie orkiestrą. Po ewangeliji z wstrzymanem oddechem wsłuchiwali się wszyscy w natchnione słowa ks. Biskupa, który z Częstochowskiej Góry nłosił nam słowa uznania, otuchy a zwłaszcza zachęty, aby trwać we wierze i w przywiązaniu do Ojczyzny. Mówił o tym wielkim czynie Bożym, który stał się w ciągu dziejów w Polsce. Po Mszy św. cały ko-

ściół śpiewał „Boże coś Polskę, a potem kolendy, wśród których gorąco zachęcał ks. Biskup do pielęgnowania śpiewu.

Przy marszu orkiestry w pochodzie ruszyło całe zgromadzenie, do parafialnego Domu Ludowego, gdzie wiano śpiewano, grano. Na końcu przemawiał Eksk. ks. Biskup wyrażając radość z tego co zrobiono na tej

kolonii, a potem podzielił się opłatkiem z Polski wśród wzajemnych życzeń z przedstawicielami organizacji świeckich i kościelnych, a ci w imieniu Biskupa z dalszymi członkami. Po obiedzie i zwiedzeniu kolegium Sióstr odjechał goście do Vera Guarany a z tamąd do Matetu.

Jeden z widzów.

Miłe chwile w Pelotas

Pelotas, 24 grudnia 1934.
Radzi z wizyty J. E. Księży Biskupa Kubiny i Pana Dra. Grabowskiego, Ministra Rzeczypospolitej Polskiej, pragniemy podzielić się z Szanownymi Czytelnikami „Ludzie” o całym przebiegu przyjęcia tu w Pelotas tych dostojnych gości.

Z powodu małej pomyłki, jaka zaszła w telegramie nadanym w São Feliciano, o dniu przyjazdu naszych dostojnych gości, nie udało nam się urzeczywistnić uroczystości tak fakżeśmy przypuszczam, że przyjęło Ks. Biskupa i Pana Ministra wypadło pomimo wszystko jak najlepiej, sądząc z ogólnych zapań i wyniku całej uroczystości.

Gdy tylko otrzymaliśmy wiadomości telefoniczne z São Lourenço, o co poprzednio prosiłmy, że Nasi Dostojni Goście przybliżają się, wyjechaliśmy na spotkanie miejscowy Ks. Biskup razem z szanownym sekretarzem, prefektem tutejszy p. Dr. Sylvio Barbedo, członkowie towarzystwa p. Derengowski, p. Klejnowski i p. Niemczewski. Spotkaliśmy naszych gości na przedmieściu miasta Pelotas, z kad cały orszak po należytym przywitaniu, zjechał przed pałac Księży Biskupa, gdzie już oczekiwała gromada naszych ziomków. Po krótkiej wizycie udał się Pan Minister do Grand Hotelu z kapitanem, danym przez pana Interwentora tutejszego jako asystentem wojskowym, a Ksiądz Biskup Kubina udał się do rezydencji Księży Jezuistów. Niektóre auta były ustrojone w chorągiewki brazylijskie i polskie a na fasadzie Grand Hotelu i na Prefekturze powiewały sztandary polskie na równi ze sztandarami brazylijskimi.

Biskup Kubina i Pan Minister razem z panem Gauzją i panem kapitanem Mares Dia w towarzystwie p. Prefekta dra Sylvio Barbedo, p. Derengowskiego i pana dra Ildefonso Simões Lopes, udali się do Towarzystwa polskiego H. Sienkiewicza, gdzie na wstępie zostali przyjęci przez członka p. Jankowskiego chlebem i solą, a przez czołwki p. Longie kwiatami. Po krótkim zapoznaniu się zasiedli Dostojni Goście za stołem witań serdecznie po polsku przez sekretarza p. Harta, który w krótkich słowach wyraził serdeczne uzcucie radości z powodu tej wizyty. Następnie przemówiła panna Izabela Derengowska, po portugalsku, witała w imieniu młodzieży polsko-brazylijskiej dostojników państwa polskiego i kościoła polskiego. Po krótkiej chwili zabral głos pan dr. Ildefonso Simões Lopes, który jako mówca oficjalny w imieniu prefektury, witał dostojnych gości, dziękował serdecznie za tak miłą wizytę jaką zaszczylił miasto Pelotas. W końcu przemówił

DZIECKO ZDROWE I DOBRE ODŻYWIANE

Mleko matki jest niedozownem dla dzieci w pierwszych 6-ciu miesiącach.
Tylko w wypadkach nadzwyczajnych, za poradą lekarza specjalisty, odżywianie może być sztuczne lub mieszane. Dziecko dobrze odżywiane jest spokojne; śpi dobrze i mało płacze. Złe odżywianie powoduje, między innymi komplikacjami, biegunkę, która jest niepokojem matki. Na tę biegunkę w dzisiejszych czasach zaleca się są lekarstwa: odpowiednie odżywianie i Eldoformin, który zwalca odplwyw płynne i napót płynne, fermentacje, broniąc wrażliwość od zaburzeń.

Obuwie

dla Mężczyzn i chłopców.

TRWA W DALSZYM CIĄGU FANTASTYCZNA ROCZNA WYSPRZEDAŻ PO CENACH FABRYKI.

ARTYKUŁY SĄ ZNAKOMITE I GWARANTOWANE TYLKO W SKŁADZIE

CHAPELARIA VENUS

Rua Quinze, esq. Dr. Muricy

ORLE

Druga Rezerwa Polska koło Londriny

12 kilometrów od przyszłej stacji ROLAND
Cena 400\$000 za alkier.

Cena na pierwszej Rezerwie 500\$000 za alkier.
DRUGA KOLEJOWA DO LONDRINY skończona
Budują ją do ROLANDU.

Główny Agent: **IGNACY SZANKOWSKI - CAMBARÁ - PARANÁ.**

DLACZEGO PEACISZ LOKATORNE?

Dlaczego nie jesteś właścicielem domu?

Za 5\$000, 10\$000, 20\$000 miesięcznie, możesz nabyć własny dom w firmie

Empreza Constructora Universal Ltda,

kłóra daje go swoim członkom. Pieniądzy swych nigdy nie stracisz. Żądaj informacji przy Rua 15 de Novembro 384 - Kurytyba.

CASA JACOB

Rua Blachuelo 222
Telefon 1668.

Meble

nowe i używane, sienniki i nakrycia po niskich cenach.

Sprzedają się 8 domów.

Informacji udziela się na miejscu.

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA

DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N. 25 - Kurytyba

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumaty X przy osobach cierpiących na płuca. - Nowoczesny aparat Roetigena. - Diatermia. - Sztuczne promienie ultra fioletowe, słoneczne, Zyskopja i t.d. - Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5.

BALSAMO SIA HELENA

Infallivel contra dôres.

Gdy uderzeniem dzwonka od czuwa się jakby to był warkot motorów aeroplanowych... jest to znak, że system nerwowy jest rozstrojony; ażeby przyprowadzić go do równowagi, trzeba koniecznie zażywać pigułki ADALINA; jest to lekarstwo przyjemne a skuteczne.

W pudełkach po 10 pigulek - 0,5 grm.
Nowe pudełeczka po 6 pigulek - 0,25 gr.

leczy reumatyzm, bóle, pierslowe, bóle zębów, uszu, nerwalgii, kolki, świeże rany i t.p.

Lekarstwo używa się przez nacieranie

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN DRA HOMMEL'A

rozpowszechnione poczym świecie już od 85 lat działa znakomicie przeciw: Anemii, Sklerozie Suchotom, Malarji, Neurastenji, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofulom, astenji i t.d.

Lekarstwo

HAEMATOGEN D-ra Hommela działa ze skutkiem.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, werneryczne, pęcherza i włosów. Klinika dla dzieci. - Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji. Konsultorium: Nad apteką »Brasle-Praca Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-szej i od godz. 4-jej do 6-jej. Rez. Rua Comendador Araujo 970 - Telefon 424.

Cierpiełem 25 lat!

Okazałoby się niewdzięcznym, gdybym, po tylu latach cierpienia, nie złożył publicznego podziękowania doktorowi Mendes de Araujo za wyleczenie mojego cierpienia, czyniąc moją starość cięgiem cierpieniem i zmuszając mnie do bezczynności.

Obecnie, mimo moich lat, czuję się zupełnie zdrowym, odzyskałem energię i dobre zdrowie, pragnę więc, przez nieścisłe oświadczenie, wyrazić memu szanownemu lekarzowi moje szczere podziękowanie za wszystko co mi uczynił, wybawiając mnie z cierpienia, które zdawało się być wiecznym. Jak już powiedziałem, cierpiełem 25 lat, na hemoroidy, moje życie było ciągłym i jednostajnym cierpieniem; albo leżałem i czułem nieznosną bole, albo też traciłem krew aż do wyczerpania, nie mogąc zachować higieny tak przyjemnej i koniecznej.

Dlatego też z prawdziwą przyjemnością ogłaszam to oświadczenie publicznie w tej myśli, że może być ono komuś użyteczne, i jako podziękowanie memu dobroczyńcy.

Marcos Destéfano.

Mieszkanie: Rua Francisco Rocha 771.

SKŁAD MEBLI

Firmy:

JAKÓB KOZIEN

RUA SÃO FRANCISCO 284

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołki, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyżej wspomnianie sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

Apteka Tell

DROGARIA Sigel Etzel & Cia.

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.

Vermicida Tell wróg robaków i glist, Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.

Fermente Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.

Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

w języku polskim i portugalskim p. Derengowski, witając dostojnych gości i dziękując władcom miejscowym za obecność i za miłe przyjęcie Ks. Biskupa i p. Ministra.

Przy mówach i kieliszku szampa-pa czas upłynął miłe prawie do północy i wszyscy obecni rozeszli się w zadowoleniu, że tak silnie odbyła się uroczystość powitania przedstawicieli Państwa i Kościoła polskiego.

Na drugi dzień rano odbyła się Msza św. w kościełku miejscowym niedaleko Towarzystwa, odprawiona przez Najprzew. Księdza Biskupa w asystencji miejscowego księdza wikariusza i księdza dziekana Wróbla, w obecności Pana Ministra, p. Gauzy, kapitana Moraes Dias i dużej liczby naszych rodaków, gdzie zauważono obecność pana prezesa towarzystwa i innych członków zarządu.

O godzinie 9-tej tego samego dnia Pan Minister, p. Gauza i kapitan Moraes Dias, w towarzystwie p. Derengowskiego, udali się na prefekturę, gdzie przy kieliszku szampa-pa serdecznie byli przyjęci przez pana prefekta i powitani przez deputowanego faderskiego dra. Victor Russomano. Następnie udali się do komisji do szkoły Agronomii i Weterynarii i do miejscowego gimnazjum gdzie byli serdecznie witani przez panów dyrektorów tych instytucji. Przed południem tego samego dnia udal się Pan Minister w towarzystwie pana Gauzy, p. Kapitana Moraes Dias i p. Derengowskiego do Towarzystwa Radio-Cultura, gdzie był serdecznie powitany przez obecnych i przez mikrofon wygłosił mowę w języku polskim i portugalskim. Rotar's Club miejscowy wydał obiad oficjalny na cześć pana Ministra w Grand Hotelu, gdzie przy tej sposobności był oświadczony witan przez wszystkich obecnych członków.

O godzinie 3, Pan Minister i ośca Komitwa, w towarzystwie p. Derengowskiego, udali się do Miejsowego Cluba Comercio, gdzie przy szampa-pa pana Ministra serdecznie witali członkowie, a Prezes Clubu wygłosił piękna mowę na cześć Pana Ministra, na cześć Państwa Polskiego i na cześć Rządu Polskiego.

O godzinie 4 i pół wagonem, specjalnie dostarczonym, J. E. Ka. Biskup, Pan Minister w towarzystwie Kapłana Moraes Dias, księdza Dziekana Wróbla, pana Gauzy, p. Derengowskiego jako przedstawiciela prefekta i około dwudziestu naszych

rodaków z Pelotas udali się do siedniedniego miasteczka Rio Grande, gdzie w Towarzystwie Polskiem »Białego Orła« byli serdecznie witali.

Towarzystwo Henryka Sienkiewicza czuje się obowiązkiem złożyć serdeczne podziękowanie wszystkim członkom za obecność i pomoc przy powitaniu tych dostojnych gości, którzy nam tak pięknie dodali sławy swą wizytą. Cześć i pozdrowienia. Sekretarz Towarzystwa Józef Hart.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

- P. Wład. Krause. - Pieniądże za kalendarze 1935 otrzymaliśmy; dziękujemy; bardzo chętnie zamieścimy korespondencję z Sengés.

- P. J. Pankowski. - Otrzymałmy prenumeraty za 1935 rok: L. Liukowski, Józef Banach, J. Pankowski, F. Wasilski, P. Kondratowski, oraz za kal. »Ludu« i inne; dziękujemy.

- P. Z. Cel. - List pieniężny otrzymaliśmy; dziękujemy.

- P. A. Sokółowski. - List pieniężny otrzymaliśmy; kalendarze wysłamy; o informację się postaramy.

- O. Józef - Sant'Anna. - List pieniężny otrzymaliśmy; serdecznie dziękujemy za słowa uznania i życzliwość.

- P. Franciszek Schimański. - List pieniężny otrzymaliśmy; kalendarze wysłamy.

- P. Wł. Kuskowski. - List pieniężny otrzymaliśmy; ofiarę na powódźan doręczymy Komitetowi Powódźan.

- P. St. Fiszer. - List pieniężny otrzymaliśmy; dziękujemy.

CZYTELNIKOM Z FLORESTY

Czytelnikom »Ludu« z Floresty (Rio Grande do Sul) komunikujemy, że prenumeraty za »Lud« mogą wpłacać u Przew. Księdza Proboszcza Stanisława Polłoma.

KTO NADESŁAŁ?

Redakcja »Ludu« otrzymała list pieniężny, nadany ze stacji Joaquim Tawara Nr. 2091, bez listu. Uprasza się nadawcę, ażeby zechciał zawiadomić Redakcję, na jaki cel wysłano pieniądze.

Sprawa rozwiązana.

- Ona: Już wróde za ciebie, choćbyśmy nawet mieli żyć o chlebie i wodzie. Dobrze, to się postaraj o chleb, a ja o wodę.

SPRAWOZDANIE SKARBNIKA

Rachunek strat i zysków.

Debet	Kredyt
1) Koszta XIII. Walnego Zjazdu »Oświaty« 409\$000	1) Składki członkowskie 1:385\$100
2) Koszta utrzymania lokalu, światła, ogłoszenia etc. 426\$000	2) Wpływy nadzwyczajne 2:387\$100
3) Koszta biurowe 1:264\$800	3) Zysk z Wydawnictw i Składnicy »Oświaty« 2:690\$450
4) Obchody etc. 502\$500	Razem 6:412\$650
5) Zapomogi szkolne 628\$200	Saldo debetowe 7:815\$250
6) Koszta wydania podręczników szkolnych 168\$000	14:227\$900
7) Zwrot pożyczki bezprocentowej 3:600\$000	
8) Amortyzacja mebli 10 % deprecjacja na wartości ruchomości biurowych 292\$650	
9) Amortyzacja biblioteki 10% deprecjacja na wartości książek 1:290\$750	
10) Koszta delegata »Oświaty« na Zjazd Polaków z Zagran. 6:251\$000	
Razem 14:227\$900	14:227\$900

BILANS GENERALNY.

Aktywa	Pasywa
1) Kaso Saldo na rok 1935 1:429\$600	1) Majątek Wartość majątku »Oświaty« z końcem 1934 38:107\$445
2) Towary Pozostaje towaru po cenie kosztu 26:165\$225	2) Księg. i Druk. Kat. C/Loro 293\$100
3) Konsygnacje K.D.K. Pozostaje towarów komisowych 293\$100	3) Kontokorenty Saldo kredytowe wierzycieli 15:201\$350
4) Biblioteka Wartość książek biblioteki »Oświaty« 12:907\$700	4) Kontokorenty dwuwalutowe Saldo kredytowe wierzycieli 1:892\$250
5) Ruchomość biurowa. Wartość mebli i utensyliów 2:926\$500	5) Amortyzacja mebli 10% deprecjacja mebli 292\$650
6) Kontokorenty Saldo debetowe 11:584\$000	6) Amortyzacja biblioteki 10% deprecjacja na wartości 1:290\$770
7) Kontokorenty dwuwalutowe Saldo debetowe 1:771\$440	
Razem 57:077\$565	57:077\$565

OBRÓT KASY SEKRETARJATU ZWIĄZKU TOW. »OŚWIATA« w roku 1934.

Rozchód	Dochód
1) Składki członkowskie 1:385\$100	1) Koszta XIII. Walnego Zjazdu 409\$000
2) Wpływy nadzwyczajne 2:387\$100	2) Koszta utrzymania lokalu 426\$000
3) Zysk ze sprzedaży towaru 2:690\$450	3) Koszta biurowe 1:264\$800
4) Pożyczka na delegata »Oświaty« 2:900\$000	4) Obchody 502\$500
Razem 9:312\$650	5) Zapomogi szkolne 628\$200
Niedobór 831\$850	6) Koszta wydawnictw 168\$000
9:644\$500	7) Koszta delegata »Oświaty« 6:251\$000
	Razem 9:644\$500

Należy wiedzieć..

Stabosć i zniechęcenie są oznakami, prawie zawsze, nieregularnego lub niedostatecznego odżywiania się, braku odpoczynku lub utraty fosfatów. W tym ostatnim wypadku lekarstwa są proste: uregulować odżywianie, spożywać codziennie owoce i mleko, spać przynajmniej 8 godzin i na noc zażyć jedną serię zastrzyków Tonofosfan. To lekarstwo, polecane przez swego lekarza, da rezultaty zachwycające, tak dobre, że człowiek opuszczony i zniechęcony przechodzi do dobrego stanu i ze smutnego zaczyna nowe życie, wesole, jakgdyby wszystko widział przez różowe okulary. Czy istnieje lepsza porada?

KALENDARZE »LUDU« NA ROK 1935 są do nabycia:

W księgarni Scholca
W księgarni Rydygiera
W księgarni Sta. Theresinha
W składzie p. Domańskiego
W składzie p. Floreckiego
W składzie p. Amplewskiego
W składzie p. p. Rocha Plekarsa - Tomazsa Kubisa.

Sanguel Sanguel Sanguel

SANGUENOL (Formuła niemiecka)

Jedynie lekarstwo, które po 20-dniowym zatywaniu go zabezpiecza i chroni każdego od suchot. Skutki:

- 1) Ogólne wzmożenie sił i natchynistawość powrotu apetytu.
 - 2) Zniwa zupełnie ból głowy bezsenność i nerwowość.
 - 3) Zwalcza radykalnie przysnę-bienie i wywołuje, chęć do życia
 - 4) Powiększa wagę ciała aż do 8 kg.
- Choroby rakomozna łatwo uniknąć ponieważ polega ona na grupowaniu potasu w pewnej części ciała. Kalkium rozpuszcza potas. Sanguenol zawiera kalcium i dzięki temu można uniknąć raka. Sanguenol jest to wynalazek naukowy. Pewnyż wymienione szczególności są opinia, wydana przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro. Do nabycia w całej Brazylii.